

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zhodnocení možnosti elektronizace procesu administrace agendy voličských průkazů při zrušení místní příslušnosti a návrh řešení

Ministerstvo vnitra

prosinec 2021

Aktivita je realizována **v rámci projektu „Podpora elektronizace vybraných oblastí veřejné správy v gesci Ministerstva vnitra“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016054. Projekt je spolufinancován z prostředků Evropské unie, Operačního programu Zaměstnanost.**

Obsah

Úvod	3
Stávající podoba administrace voličských průkazů	5
Voličský průkaz	5
Náležitosti voličského průkazu	5
Žádost o voličský průkaz a vyřízení žádosti	7
Počet vydaných voličských průkazů a jejich využívání při hlasování	9
Problematika místní příslušnosti při vyřizování voličských průkazů	12
Zrušení místní příslušnosti při administraci voličských průkazů	16
Zavedení centrálního seznamu voličů v rámci ISSV	16
Zrušení místní příslušnosti bez zavedení centrálního seznamu voličů	18
Ověření totožnosti a oprávněnosti k výkonu volebního práva	18
Přenos informace o vydání voličského průkazu	20
Shrnutí	21
Závěr	23

Úvod

Voličský průkaz umožňuje voliči hlasovat v jiném volebním okrsku, než kam přísluší podle adresy trvalého pobytu. Pokud se volič v době hlasování nebude zdržovat v místě svého trvalého bydliště, případně chce hlasovat z jiného místa¹, může si zažádat o vydání voličského průkazu. Podle současné právní úpravy lze žádost o voličský průkaz podat osobně, písemně či elektronicky přes datovou schránku pouze u obecního úřadu v místě trvalého pobytu, kde je volič zapsán ve stálém seznamu voličů². Občan je tudíž při podávání žádosti vázán místní příslušností.

Vzhledem ke snahám přiblížit státní správu občanům a postupnému rušení místní příslušnosti v různých agendách lze zvážit i zrušení místní příslušnosti při vydávání voličských průkazů. Volič by díky tomu mohl o voličský průkaz požádat u kteréhokoliv obecního či zastupitelského úřadu. Tato změna by zjednodušila proces podávání žádosti zejména občanům, kteří se z pracovních, volnočasových či jiných důvodů zdržují mimo adresu svého trvalého pobytu.

Zároveň však zrušení místní příslušnosti může způsobit komplikace při vyřizování voličských průkazů obecním úřadům – nárůst počtu žádostí na úřadech velkých měst; úprava stávajících vnitřních procesů při vyřizování průkazů; nutná kontrola, zda voliči již nebyl vydán voličský průkaz atd. Tyto problémy by nejefektivněji řešilo zavedení centrálního seznamu voličů, jenž by měl vzniknout přijetím zákona o správě voleb. Jelikož však centrální systém voličů prozatím nebyl zaveden, je vhodné zvážit také alternativní možnosti zjednodušení procesu vyřizování a vydávání voličských průkazů bez ohledu na místní příslušnost.

---

¹ Na základě voličského průkazu mohou voliči hlasovat v jiném než domovském volebním okrsku na území České republiky nebo ve zvláštním volebním okrsku v zahraničí. Přičemž ze zahraničí mohou voliči hlasovat ve volbách do Poslanecké sněmovny a volbě prezidenta. Podrobnější informace o možnostech hlasování na voličský průkaz jsou k dispozici na internetových stránkách Ministerstva vnitra zde: <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/volicisky-prukaz.aspx>.

² Pokud je volič zapsán ve zvláštním seznamu voličů v zahraničí, obrací se s žádostí o voličský průkaz na příslušný zastupitelský nebo konzulární úřad. Více na internetových stránkách MV: <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/volicisky-prukaz.aspx>.

Cílem dokumentu je analyzovat možnosti upravující proces administrace a vydávání voličských průkazů bez ohledu na adresu trvalého pobytu voliče. Při úvaze o zrušení místní příslušnosti je potřeba zohlednit nejen přínos pro voliče, tedy zvýšení dostupnosti služby, ale také praktickou proveditelnost ze strany úřadů. V dokumentu jsou proto popsány možné přínosy ale také výzvy, které souvisí se zrušením místní příslušnosti.

Stávající podoba administrace voličských průkazů

Voličský průkaz

Voličský průkaz opravňuje voliče ve vybraných volbách k hlasování v jiném volebním okrsku, než je okrsek příslušný podle jeho adresy trvalého pobytu. Voličský průkaz je proto vhodný pro situace, kdy se volič v den voleb nezdržuje v místě svého trvalého bydliště a nemůže se dostavit do volebního okrsku, v jehož stálém seznamu voličů je zapsán. Na voličský průkaz lze v některých volbách hlasovat také v zahraničí³. Vydání voličského průkazu není podmíněno specifickými podmínkami a může o něj požádat každý oprávněný volič bez nutnosti udání důvodu. Jedná se tudíž o nástroj rozšiřující možnosti hlasování.

Využití voličského průkazu se liší dle druhu voleb⁴, přičemž podmínky užívání jsou upraveny v jednotlivých volebních zákonech. S voličským průkazem lze hlasovat ve volbách do zastupitelstev krajů, volbách do Senátu, volbách do Poslanecké sněmovny, volbách do Evropského parlamentu a při volbě prezidenta. Voličský průkaz se nevydává pro volby do obecních zastupitelstev. V zahraničí vydává zastupitelský úřad voličské průkazy pro volby do Poslanecké sněmovny, volby do Senátu, volby do Evropského parlamentu a pro volbu prezidenta.

Náležitosti voličského průkazu

Voličský průkaz je veřejnou listinou a přísně zúčtovatelným tiskopisem se zajišťovacími prvky proti jeho zneužití, padělání a pozměnění. Je tištěn na speciálním papíru jedinečném pro tiskopisy a doklady, je také opatřen ochrannými prvky a vodoznakem. Každý jednotlivý tiskopis má své unikátní číslo umožňující

---

³ Více informací o hlasování v zahraničí na internetových stránkách Ministerstva vnitra zde: <https://volby.mvcr.cz/pro-volice-for-voters/jak-hlasovat-v-zahranici>.

⁴ Pravidla pro hlasování na voličský průkaz se v jednotlivých volbách liší, například ve volbách do Poslanecké sněmovny může volič hlasovat v kterékoliv volební místnosti na území ČR nebo v zahraničí. V krajských volbách však může volič hlasovat na voličský průkaz pouze ve volební místnosti na území kraje, kde je přihlášen k trvalému pobytu. Více informací na stránkách MV: <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/volicisky-prukaz.aspx>.

evidenci tiskopisů voličských průkazů. Vzor voličského průkazu, který je jednotný pro všechny druhy voleb, v nichž o něj voliči mohou žádat, je uveden v příloze č. 2 vzor tiskopisu 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 233/2000 Sb. Náležitostmi voličského průkazu je označení obecního nebo zastupitelského úřadu, který ho vydal, druh voleb, datum konání voleb a osobní údaje o voliči (jméno, příjmení, datum narození a trvalé bydliště). Průkaz je také opatřen podpisem, razítkem úřadu a obsahuje i poučení pro voliče.

Obrázek 1 - Vzor tiskopisu voličského průkazu (příloha Vyhlášky č. 233/2000 Sb.)

„Vzor tiskopisu 1“

VOLIČSKÝ PRŮKAZ

Označení obecního (zastupitelského) úřadu, který voličský průkaz vydává: .....

pro volby do Evropského parlamentu	☐ ^{x)}		
pro volbu prezidenta republiky	☐ ^{x)}	I. kolo ☐ ^{x)}	II. kolo ☐ ^{x)}
pro volby do Senátu Parlamentu ČR	☐ ^{x)}	I. kolo ☐ ^{x)}	II. kolo ☐ ^{x)}

číslo volebního obvodu: .....^{xx)}

pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ☐ ^{x)}

pro volby do zastupitelstva kraje ..... ☐ ^{x)}

konané (konanou) ve dnech .....

Jméno a příjmení voliče: .....

Datum narození voliče: .....

Adresa místa trvalého pobytu, místa pobytu, popřípadě bydliště mimo území České republiky voliče: .....

Otisk razítka úřadu ..... Podpis vydávajícího .....

Číslo zúčtovatelného tiskopisu .....

Poučení pro voliče:

Předložení tohoto průkazu a dokladu totožnosti opravňuje jmenovaného voliče k hlasování

- ve volbách do Evropského parlamentu v jakémkoliv volebním okrsku na území České republiky,
- ve volbě prezidenta republiky a ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v jakémkoli volebním okrsku na území České republiky nebo v jakémkoli zvláštním volebním okrsku v zahraničí,
- ve volbách do Senátu Parlamentu ČR ve volebním okrsku spadajícím do volebního obvodu, kde jsou volby vyhlášeny a v jehož územním obvodu je volič přihlášen k trvalému pobytu, popřípadě v jakémkoli volebním okrsku spadajícím do volebního obvodu, kde jsou vyhlášeny volby, jde-li o voliče, který nebydlí na území České republiky,
- ve volbách do zastupitelstev krajů ve volebním okrsku spadajícím do územního obvodu kraje, kde jsou volby vyhlášeny a v jehož územním obvodu je volič přihlášen k trvalému pobytu.

Voličský průkaz je volič povinen ve volební místnosti odevzdat okrskové volební komisi nebo zvláštní okrskové volební komisi.

^{x)} Označte křížkem do rámečku odpovídající údaj.

^{xx)} Vyplní pouze obecní úřad.

Ceninový papír s vodoznakem „lev ve štítu + lípa“ vyrobený v gramáži 110 g/m²
Formát A6“.

Žádost o voličský průkaz a vyřízení žádosti

Podle současné právní úpravy ustanovení volebních zákonů může každý volič požádat obecní úřad o vydání voličského průkazu pro dané volby. Žádost podává na příslušném úřadě podle své adresy trvalého pobytu, a to z toho důvodu, že právě u tohoto úřadu je zapsán ve stálém seznamu voličů. Pokud je volič zapsán ve zvláštním seznamu voličů u příslušného zastupitelského úřadu v zahraničí, obrací se s žádostí na tento úřad. Podávání žádosti je tudíž vázáno místní příslušností.

Jelikož je volič zapsán ve stálém seznamu voličů, obecní úřad má k dispozici všechny potřebné údaje, a to i skutečnost, zda u konkrétního voliče nenastala překážka ve výkonu volebního práva spočívající v omezení jeho svéprávnosti. Jde o právní překážku bránící voliči realizovat své aktivní popřípadě pasivní volební právo. Případné omezení volebního práva je možné pouze na základě soudního rozhodnutí. Překážka je pak uvedena i ve výpisu ze seznamu voličů, kterou obdrží okrsková volební komise ve dnech voleb. Tím je zajištěno, že voliči nebude umožněno hlasovat. Do seznamu voličů je rovněž zaznamenána poznámka o vydání voličského průkazu, která je poté poznačena i ve výpisu ze seznamu voličů pro okrskovou volební komisi. V případě, že se volič rozhodne hlasovat v původním okrsku, je komise informována o tom, že jí volič musí před hlasováním odevzdat svůj platně vydaný voličský průkaz. Tímto postupem je zamezeno možnému dvojímu hlasování.

Žádost o voličský průkaz lze podat ode dne vyhlášení voleb, přičemž lhůta pro podání se liší v závislosti na způsobu podání žádosti. Osobně lze o vydání voličského průkazu požádat nejpozději dva dny přede dnem konáním voleb. V takovém případě volič na místě prokáže svou totožnost a úřad o vydání voličského průkazu vyhotoví úřední záznam. Žádost lze podat také písemně, a to buď v listinné podobě s úředně ověřeným podpisem voliče, nebo v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky voliče⁵. Příslušný úřad musí takto podanou žádost obdržet nejpozději sedm dní přede dnem voleb⁶.

---

⁵ Nejsou vedeny souhrnné statistiky o tom, kolik žádostí o voličské průkazy bylo podáno prostřednictvím datových schránek. Z počtu založených datových schránek fyzickými osobami je však zřejmé, že se nejedná o nástroj, který by občané běžně využívali pro komunikaci s úřady. Převážná většina datových schránek spadá do kategorie právnických osob zapsaných v obchodním rejstříku,

Pro žádost o voličský průkaz není předepsaný formulář, voliči však mohou využít vzor dostupný na internetových stránkách Ministerstva vnitra (MV)⁷. Žádost pro obecní úřady by měla obsahovat: jméno a příjmení voliče, datum narození, adresu trvalého pobytu na území ČR a nepovinně pro lepší komunikaci telefonní nebo emailový kontakt. Důležitou náležitostí je i uvedení způsobu doručení nebo vyzvednutí voličského průkazu. V případě voleb do Senátu a volbě prezidenta republiky je vhodné uvést, pro které kolo voleb má být voličský průkaz vydán. Pokud volič tuto informaci v žádosti neuvede, příslušný úřad mu zašle nebo předá dva samostatné voličské průkazy pro každé kolo voleb.

Voličské průkazy se vydávají nejdříve 15 dnů přede dnem voleb a úřad je vydá osobně voliči, případně osobě s plnou mocí s ověřeným podpisem voliče, nebo jej voliči zašle poštou. Voličský průkaz lze zaslat i na adresu zastupitelského úřadu v zahraničí. Pokud volič v daném období požádá o průkaz osobně, úřad mu jej vyhotoví na počkání.

Vydání voličského průkazu je poznamenáno do stálého seznamu voličů a do jeho výpisu pro okrskovou volební komisi⁸. Z hlediska úřadu je tudíž podstatné ztotožnění a ověření oprávněnosti voliče k hlasování a dále přidání poznámky o vydání voličského průkazu pro zamezení případného dvojího hlasování. Bez poznámky o vydání voličského průkazu by totiž mohla nastat situace, že by volič hlasoval jak ve svém domovském okrsku, tak v jiném na základě voličského průkazu.

---

přes které podle právního výkladu Ministerstva vnitra žádost podat nelze. Při podávání žádosti totiž musí být zřejmé, že žádost podává právě daný občan a nemůže tak dojít ke zneužití. Také z toho důvodu nelze podat žádost o voličský průkaz na základě plné moci. Více o podmínkách vydání voličských průkazů na internetových stránkách MV zde: <https://volby.mvcr.cz/pro-volice-for-voters/volicisky-prukaz>. Informace o počtu zřízených datových schránek jsou dostupné například z prezentace MV o Portálu občana a datových schránkách, dostupné zde: <https://www.mvcr.cz/soubor/portal-obcana-a-datove-schranky-pdf.aspx>.

⁶ Více informací ohledně hlasování na voličský průkaz na internetových stránkách MV zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/hlasovani-na-volicisky-prukaz.aspx>.

⁷ Vzory žádostí o voličský průkaz u obecního a zastupitelského úřadu jsou k dispozici na internetových stránkách MV zde: <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/volicisky-prukaz.aspx>. Konkrétní podoba žádosti je pro každé volby aktualizována.

⁸ Více informací ohledně vedení seznamů voličů lze nalézt v Zákoně č. 247/1995 Sb. nebo na internetových stránkách MV: <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/vedeni-seznamu-volicu.aspx>.

Počet vydaných voličských průkazů a jejich využívání při hlasování

Při úvahách o změně administrace voličských průkazů je také vhodné zohlednit, v jaké míře jsou voličské průkazy voliči využívány. Podstatná je i charakteristika voličů, kteří o průkaz nejčastěji žádají. Díky těmto údajům lze lépe zhodnotit možnosti úprav stávající podoby vyřizování voličských průkazů tak, aby co nejvíce vyhovovala potřebám voličů.

O počtu vydaných průkazů není vedena souhrnná oficiální statistika, nicméně údaje o množství vydaných průkazů za dané volby evidují jednotlivé obecní a zastupitelské úřady. Například v prezidentských volbách konaných v roce 2018 vydal úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz celkově 1 147 voličských průkazů (430 průkazů pro první kolo volby, 717 pro druhé kolo volby). V týchž volbách vydal úřad městské části Brno-Žabovřesky celkově 835 voličských průkazů (327 průkazů pro první kolo volby a 508 vydaných průkazů pro druhé kolo volby)⁹.

Informace ohledně využívání voličských průkazů poskytují také média, která pro ilustraci dané situace sbírají data od obecních úřadů. Během voleb do Poslanecké sněmovny konaných na podzim roku 2021 evidovaly některé obecní úřady větší počet žádostí než v předešlých letech. Rovněž na zastupitelských úřadech vzrostl zájem o vydání voličských průkazů, a to zhruba o polovinu oproti prezidentským volbám konaných v roce 2018¹⁰.

Dalším zdrojem informací o počtu vydaných voličských průkazů a jejich využívání jsou dotazníkové průzkumy mezi voliči. Z povolebního dotazníkového

---

⁹ Informace ohledně počtu vydaných průkazů za městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz zde: https://moap.ostrava.cz/cs/radnice/povinne-zverejnovane-informace/povinne-zverejnovane-informace/i.-povinne-zverejnovane-informace-organu-verejne-spravy/18.-odpovedi-na-zadosti-o-informace-podle-zakona-c.-106-1999-sb/poskytnute-informace-2018/09_OVV.pdf.

Data za městský úřad Brno-Žabovřesky zde: <https://www.zabovresky.cz/volba-prezidenta-pocet-vydanych-a-neprevztaych-volicckych-prukazu/d-2244>.

¹⁰ Informace ohledně počtu nárůstů žádostí o voličský průkaz se objevily například na ČT24 Zdroj: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3382244-zacaly-volby-do-poslanecke-snemovny-mistnosti-se-zavrou-v-deset-vecer-hlasovat-bude>.

šetření České volební studie¹¹ vyplývá, že pro volby do Poslanecké sněmovny v roce 2017 požádalo o voličský průkaz 1,5 % oprávněných voličů.

Oblibu využívání voličských průkazů lze vyvodit také z údajů o tom, kolik procent občanů se neúčastní voleb z důvodů okolností, jakými jsou prázdniny, dovolené a pobyt mimo bydliště. Právě tyto a podobné situace jsou hlavním důvodem pro využití voličského průkazu ze strany voličů. Počet voličů, kteří v dotazníku uvedli, že se voleb nezúčastnili kvůli těmto okolnostem, klesl od roku 2006 do roku 2017 z 13 % na 9 %. Nižší neúčast u voleb z důvodů okolností by tudíž mohla být zapříčiněna častějším využíváním voličských průkazů. Autor textu analyzující výsledky průzkumu České volební studie však upozorňuje, že tyto rozdíly nejsou statisticky významné, nicméně mohou naznačovat tendenci většího zájmu o voličské průkazy¹².

Autor v dokumentu také uvádí charakteristiky voličů, kteří si pro dané volby vyřídili voličský průkaz. Jedná se zejména o mladší voliče ve věku od 18 do 39 let, studenty, voliče s vyšším dosaženým vzděláním, voliče s nadprůměrnými příjmy a občany z větších měst. Je zde rovněž popisována skutečnost, že pouze čtvrtina žadatelů o voličský průkaz žije mimo adresu svého trvalého pobytu. Ze studie tudíž vyplývá, že většina žadatelů o voličský průkaz pobývá v místě svého trvalého bydliště, avšak předpokládá, že v době voleb se například z pracovních důvodů či kvůli dovolené bude nacházet mimo svůj volební okrsek. Většina respondentů, kteří požádali o voličský průkaz, se poté účastnila hlasování. Lze předpokládat, že díky institutu voličského průkazu mohli realizovat své aktivní volební právo. Studie se však respondentů přímo nedotazovala na otázku, zda by se bez voličského průkazu voleb nezúčastnili, a proto se jedná o odvozený předpoklad.

Pokud by podání žádosti bylo více flexibilní, lze předpokládat, že by nejen u této skupiny voličů narostl zájem o vydání voličského průkazu. Alternativní způsoby podání žádosti totiž vyžadují zaslání poštou či datovou schránkou, což

---

¹¹ Povolební průzkum s názvem Česká volební studie provádí Centrum pro výzkum veřejného mínění při Sociologickém ústavu AV ČR. V roce 2017 bylo poprvé v rámci České volební studie zkoumáno využívání voličských průkazů.

¹² Linek, Lukáš. 2018. „Voter Turnout in Parliamentary Elections in 2017“. *Contemporary European Studies*,. Dostupné online:

http://www.ces.upol.cz/wp-content/uploads/2018/04/ces_1_2018_Linek_aj.pdf.

může některé z voličů odradit. Pokud si navíc voliči nezajistí voličský průkaz v dostatečném předstihu, ale danou záležitost začnou řešit pár dní před volbami, nemají často jinou možnost než dostavit se na svůj příslušný úřad osobně. To však pro některé voliče, kteří se nezdržují v místě svého trvalého pobytu, může být nepřekonatelná překážka. Právě v tomto ohledu by bylo přínosné zrušit omezení v podobě místní příslušnosti.

Pro detailnější analýzu toho, jak jsou voličské průkazy v praxi využívány, zda je celkový systém nastavení podávání žádosti pro občany klientsky přívětivý a jestli voličské průkazy umožňují dostatečnou účast na hlasování občanům, kterým v hlasování mohou bránit okolnosti, je potřeba získat více dat. Přesto lze z dostupných údajů o počtu žádostí a využívání průkazů vyvodit závěr, že voličské průkazy splňují svůj účel a umožňují voličům přizpůsobit hlasování dle jejich životní situace.

Problematika místní příslušnosti při vyřizování voličských průkazů

Pojem místní příslušnost značí, který orgán danou věc projedná. V agendě voličských průkazů se jedná o úřad, který vede stálý seznam voličů, do něhož je žadatel o voličský průkaz zapsán, neboli v místě trvalého pobytu¹³. Voliči pobývající dlouhodobě v zahraničí mohou být na vlastní žádost zapsáni do zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem, který je rovněž oprávněn k vyřízení jejich žádosti o voličský průkaz. Za současné právní úpravy mohou voliči podat žádost o vydání voličského průkazu pouze u příslušného obecního nebo zastupitelského úřadu, u něhož jsou vedeni v seznamu voličů.

Místní příslušnost u agendy voličských průkazů je nastavena zejména z důvodu ověření oprávněnosti voliče k hlasování a vedení stálých seznamů voličů jednotlivými obcemi. Obecní úřad zaznamenává vydání voličského průkazu do svého stálého seznamu voličů a tímto je zabráněno dvojímu hlasování. Pro vydání voličského průkazu je tudíž potřebné ověření oprávněnosti občana k hlasování a zapsání skutečnosti o vydání voličského průkazu do stálého seznamu voličů.

Vázání místní příslušností však může být pro některé voliče omezující, zejména pak pro občany dojíždějící za studiem či prací nebo pobývající v místě odlišném od trvalého bydliště. Zrušení místní příslušnosti by tedy mohlo přispět ke zlepšení vzájemné komunikace mezi voliči a úřady. Volič by mohl navštívit úřad v místě, kde se zdržuje, čímž by se zvýšila dostupnost služeb veřejné správy. S ohledem na rostoucí mobilitu obyvatel je pro voliče pohodlné vyřizovat úřední záležitosti vzdáleně elektronicky či v místě, kde pobývají. Adresa trvalého pobytu voliče se totiž může odlišovat od místa, kde se reálně zdržuje kvůli zaměstnání, studiu či trávení volného času¹⁴.

¹³ Podmínkou pro zapsání a vedení ve stálém seznamu voličů je trvalý pobyt na území ČR.

¹⁴ Vývoj mobility obyvatel je popsán například v koncepci „*Klientsky orientovaná veřejná správa 2030. Koncepce rozvoje veřejné správy na období let 2021–2030*“, kterou zpracovalo MV (strana 12–14). Koncepce je k dispozici online na internetových stránkách MV zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/koncepce-klientsky-orientovana-verejna-sprava-2030.aspx>.

Vzhledem k tendenci přibližování státní správy občanům a zjednodušování administrativy tak v posledních letech dochází k postupnému rušení místní příslušnosti v některých agendách. Například od roku 2016 není vydávání občanských a cestovních dokladů vázáno místní příslušností. K částečnému zrušení místní příslušnosti pak také došlo u agendy řidičských průkazů¹⁵. Tyto změny se v praxi osvědčily a udávají se jako pozitivní příklady pro rušení místní příslušnosti v dalších oblastech¹⁶.

Přínosy zrušení místní příslušnosti
Zjednodušení kontaktu s úřady a zvýšení dostupnosti služeb občanům – například pokud volič zapomene podat žádost o voličský průkaz v dostatečném předstihu, bude moci zajít na úřad v místě, kde se nachází
Větší flexibilita při podávání žádosti – volič sám zvolí, na kterém úřadu vyřídí žádost

Analýzou přínosů a rizik spojených s rušením místní příslušnosti se zabývají vládní strategie, které rozpracovávají problematiku snižování regulační zátěže, rozvoj veřejné správy zaměřené na občana a celkovou modernizaci veřejné správy. Například v koncepci „*Klientsky orientovaná veřejná správa 2030*“¹⁷ je ve specifickém cíli 1 „*Pro klienta dostupné a kvalitní služby*“ doporučeno rušit místní

¹⁵ Bližší informace ke zrušení místní příslušnosti u vydávání řidičských průkazů na stránkách Ministerstva dopravy zde: <https://www.mdcr.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Moznost-provadeni-zmeny-v-registru-vozidel-mimo-trv>.

¹⁶ Tématu dopadů rušení místní příslušnosti a proveditelnosti v praxi se věnuje „*Analýza současného stavu snižování regulační zátěže občanů a veřejné správy v České republice*“, strana 126–131. Analýza je k dispozici ke stažení zde: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiE_Ks2NH0AhXP26QKHU8lCesQFnoECAsQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fanaliza-soucasneho-stavu-snizovani-regulatorni-zateze-obcanu-a-verejne-spravy-v-ceske-republice.aspx&usq=AOvVaw2ixZgC_T_x6_chqbKg_yQ6.

¹⁷ Koncepce „*Klientsky orientovaná veřejná správa 2030. Koncepce rozvoje veřejné správy na období let 2021–2030*“. K dispozici online na internetových stránkách MV zde: <https://www.mvcr.cz/clanek/koncepce-klientsky-orientovana-verejna-sprava-2030.aspx>.

příslušnost v případech, kdy je to vhodné. Dle koncepce lze zvážit zrušení místní příslušnosti také u administrace voličských průkazů¹⁸.

Kromě zjednodušení, zvýšení dostupnosti, snížení časové a finanční náročnosti pro občana však může být rušení místní příslušnosti z pohledu úřadů v některých agendách problematické. Této záležitosti se věnuje dokument „*Analytický podklad pro zhodnocení možností rušení místní příslušnosti*“¹⁹. V analýze je uvedeno, že v některých případech toto řešení není žádoucí, jelikož je během administrace vyžadováno posouzení žádosti místními úřady. V dalších oblastech by zrušení místní příslušnosti mohlo být provedeno, avšak za předpokladu legislativní úpravy současných zákonů a souběžné provedené modernizace, například zavedení centrálních registrů. Analýza také upozorňuje na fakt, že zrušení místní příslušnosti by mohlo zatížit některé úřady, zejména ty ve větších aglomeracích. To by mohlo vést k prodloužení lhůt při vyřizování žádostí.

Problémy spojené s rušením místní příslušnosti
Nárůst administrativy na některých obecních úřadech – zejména větší města a turisticky oblíbené destinace by se mohly potýkat s nárůstem počtu žádostí
Úprava lhůt pro vyřízení žádostí – prodloužení doby pro vyřízení žádostí
Změna legislativy
Implementace do praxe – obecní úřady mají své zavedené administrativní postupy, které by musely měnit
Absence centrálního seznamu voličů – úprava administrace voličských průkazů je bez jednotného seznamu voličů obtížnější

¹⁸ Více na straně 36 v dokumentu koncepce „*Klientsky orientovaná veřejná správa*“.

¹⁹ Více o problematice zrušení místní příslušnosti v dokumentu „*Analytický podklad pro zhodnocení možností rušení místní příslušnosti*“, strana 41–42. K dispozici online: <https://www.mvcr.cz/soubor/analyticky-podklad-pro-zhodnoceni-moznosti-ruseni-mistni-prislusnosti.aspx>.

Vzhledem k tomu, že voličský průkaz slouží pro účely hlasování v jiném než domovském volebním okrsku, lze předpokládat, že voliči budou tuto agendu často vyřizovat mimo místo svého trvalého pobytu. To může způsobit zatížení některých úřadů ve velkých městech, kam občané dojíždějí za prací či v turisticky oblíbených destinacích. V případě zrušení místní příslušnosti je proto vhodné zaměřit se na koncepční řešení této problematiky.

Zrušení místní příslušnosti při administraci voličských průkazů

Zrušení místní příslušnosti při podávání žádosti o vydání voličského průkazu je vhodným, opodstatněným a proveditelným opatřením, které má pro voliče okamžitý pozitivní dopad. Z pohledu administrace žádostí obecními úřady se však jedná o komplexnější problematiku. Pro zajištění kvality poskytované služby pro občana (včasné vyřízení žádosti, nízká chybovost) a zároveň zachování efektivity procesu tak, aby změna administrativně nezatížila obecní úřady, je nutné zvážit několik faktorů. Jedná se zejména o centrální seznam voličů, díky kterému by byl umožněn přístup k informaci o vydání voličského průkazu jakémukoliv obecnímu úřadu, což je podstatné pro zamezení dvojímu hlasování. Proto je v rámci této kapitoly nejprve popsáno zrušení místní příslušnosti v případě zavedení centrálního seznamu voličů, který by měl vzniknout v rámci návrhu zákona o správě voleb. Následně je analyzována možnost administrace voličských průkazů bez ohledu na místní příslušnost a bez zavedení centrálního seznamu voličů.

Zavedení centrálního seznamu voličů v rámci ISSV

Digitalizovaný a centrální seznam voličů je jedním z nástrojů, jak modernizovat správu voleb. Ze zahraniční zkušenosti lze pozorovat, že centrální seznam voličů umožňuje zrušení místní příslušnosti ve volebních agendách. Příkladem je Estonsko, které v roce 2021 zavedlo elektronický seznam voličů, čímž došlo ke zrušení místní příslušnosti při zařazení voličů do volebních okrsků. Díky této změně může volič odevzdat hlas v kterémkoliv volebním okrsku. Právo hlasovat ve volbách je ověřováno přímo ve volební místnosti z elektronického seznamu voličů. Elektronický seznam voličů tak nahradil papírové seznamy ve volebních místnostech²⁰.

---

²⁰ Změna místní příslušnosti k volebnímu okrsku zůstala zachována při volbách do obecních zastupitelstev, kde bude stále zohledňována příslušnost k volebnímu okrsku na základě místa trvalého pobytu voliče. Více informací na internetových stránkách zde: <https://www.valimised.ee/en/estonian-elections-nutshell/list-voters>, <https://www.valimised.ee/en/voting-polling-places-becomes-more-flexible-year>.

Také v českém prostředí se uvažuje o digitalizaci v oblasti správy voleb. Z toho důvodu byl ministerstvem vnitra vypracován návrh zákona o správě voleb, jehož cílem je upravit, zjednodušit a modernizovat úkony spojené s volebním procesem²¹. Návrh zákona zřizuje Informační systém správy voleb (ISSV) neboli informační systém pro administraci volební agendy. ISSV mimo jiné zavádí jednotný seznam voličů, jenž by měl nahradit stálé seznamy voličů, které jsou vedeny jednotlivými obcemi. Jelikož v současnosti vede každá obec svůj seznam voličů, odpovídá počet seznamu voličů počtu obcí. Každá obec může vést stálý seznam voličů svým způsobem – elektronicky vlastním programem, informačním systémem pro veřejnou správu (např. KEO–X, VERA) nebo v listinné podobě. Jednotlivé voličské seznamy spolu tudíž nejsou propojeny a změny v nich provedené často vyžadují spolupráci napříč úřady. Tato praxe je zatěžující zejména v období před volbami, jelikož úřady spolu navzájem musejí komunikovat změny ve voličských seznamech pro zamezení dvojímu hlasování například zápis voličů pobývajících v nemocničních zařízeních do zvláštního seznamu voličů nebo také kontrolu tzv. duplicit mezi voličskými seznamy²². Nepropojenost seznamu voličů také komplikuje zrušení místní příslušnosti u agendy voličských průkazů.

ISSV by mělo sjednotit správu seznamů voličů a snížit potřebu komunikace mezi úřady ohledně změn ve voličských seznamech. Jednotný seznam voličů by umožnil spojení všech databází a dotyčné úřady by do něj mohly nahlížet a provádět případné změny. Jednotný seznam voličů by rovněž obsahoval záznam o vydání voličského průkazu, což by umožnilo vydání voličského průkazu na kterémkoliv obecním úřadu.

Jednotný seznam voličů by tudíž měl zjednodušit práci obcím, jelikož v současnosti musí obce ručně aktualizovat změny v seznamech voličů a umožnit zrušení místní příslušnosti u agendy voličských průkazů. V návrhu zákona se předpokládá, že by volič mohl podat žádost elektronicky na Portálu občana, písemně či osobně u kteréhokoli obecního nebo zastupitelského úřadu. Volič by si také mohl

---

²¹ Více o návrhu volebního zákona a ISSV na stránkách MV zde: <https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/ministerstvo-vnitra-pripravilo-novy-volebni-zakon.aspx>.

²² Agenda tzv. duplicit označuje proces, kdy se u voličů zapsaných ve zvláštních seznamech v zahraničí připíše o této skutečnosti poznámka ve stálých seznamech vedenými obcemi v České republice.

určit, na jakém úřadě si průkaz vyzvedne, případně který úřad mu průkaz zašle. Zavedení jednotného seznamu voličů by také umožnilo jednorázovou změnu příslušnosti k volebnímu okrsku. Jedná se o zjednodušený voličský průkaz vhodný pro situace, kdy volič předem ví, v jakém okrsku bude hlasovat.

Zrušení místní příslušnosti bez zavedení centrálního seznamu voličů

S ohledem na skutečnost, že návrh zákona o správě voleb nebyl doposud politickou reprezentací projednán a centrální seznam voličů proto nebyl prozatím zaveden, je vhodné zvážit další možná řešení administrace voličských průkazů bez ohledu na místní příslušnost. Při vyřizování voličských průkazů je nutné administrativně zajistit zejména dvě oblasti a to **ověření totožnosti a oprávněnosti k výkonu volebního práva a přenos informace o vydání voličského průkazu.**

Ověření totožnosti a oprávněnosti k výkonu volebního práva

Žádost o voličský průkaz může podat volič pouze sám za sebe, nelze jej vyřídit v zastoupení a to z důvodu zabránění možného zneužití průkazu²³. Obecní úřad proto žadatele ztotožní a ověří si, že se jedná právě o daného voliče. V případě zaslání písemné žádosti musí být podpis voliče úředně ověřen, pokud je žádost zaslána elektronicky, ověření je uskutečněno prostřednictvím datové schránky. Úřad rovněž ověří státní občanství voliče²⁴.

Kromě ztotožnění voliče je zároveň nezbytné ověřit také způsobilost k hlasování neboli omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva. Pokud soud ve výroku svého rozhodnutí rozhodl o omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva, nemůže občan hlasovat a voličský průkaz se z toho důvodu nevydává.

---

²³ Mohla by nastat situace, kdy by za voliče o žádost požádal jiný občan bez jeho vědomí (například na základě plné moci) a znemožnil tím voliči hlasování.

²⁴ Podmínkou pro účast na hlasování je státní občanství ČR. Výjimku tvoří volby do Evropského parlamentu a volby do obecních zastupitelstev, ve kterých mohou hlasovat také občané jiných členských států Evropské unie. Více informací na internetových stránkách MV: <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/jsem-volicem.aspx>.

Informaci o omezení svéprávnosti zaznamenává do stálého seznamu voličů úřad v místě trvalého pobytu voliče²⁵.

Tyto informace jsou zapsány ve stálém seznamu voličů, ke kterému má však přístup pouze domovský úřad. Pro ověření totožnosti a oprávněnosti voliče k výkonu volebního práva by tudíž daný úřad musel kontaktovat domovský úřad a vyžádat si u něj informace. Druhou možností je ověřit si údaje v některém z informačních systémů veřejné správy.

V případě, že by obecní úřad vyřizoval žádost voliče, který by měl adresu trvalého pobytu v jiné obci, mohl by dané informace získat u domovského obecního úřadu. Domovský úřad by navíc mohl rovnou do svého stálého seznamu voličů zapsat poznámku o vydání voličského průkazu. Nevýhoda tohoto postupu je však v tom, že může být při vyšším počtu žádostí časově a organizačně náročný s čímž souvisí také zvýšené riziko chybovosti.

Druhou možností je ověření údajů²⁶ v některém z informačních systémů státní správy například z Informačního systému evidence obyvatel (ISEO) nebo Registru obyvatel (ROB). Jedná se o základní registrační systémy veřejné správy, které obsahují osobní údaje občanů. Registry rovněž zahrnují údaje potřebné k ověření voliče – jméno, příjmení, datum narození (pro ověření podmínky věku) a adresu místa trvalého pobytu. ISEO navíc obsahuje také informaci o omezení svéprávnosti pro výkon volebního práva²⁷. Jelikož v současnosti nemají do registrů přístup všechny úřady, bylo by pro realizaci daného řešení nutné změnit stávající právní úpravu.

---

²⁵ Více informací o omezení svéprávnosti při výkonu volebního práva jsou k dispozici na internetových stránkách MV zde: <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/omezeni-svepravnosti-ve-vykonu-volebniho-prava.aspx>.

²⁶ Tyto informace může poskytnout také samotný žadatel o voličský průkaz a to jak osobně, tak vyplněním formuláře žádosti. Obecní úřad by však měl poskytnuté informace dále ověřit, respektive zjistit, zda jsou dané údaje správné.

²⁷ Informace o omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva zahrnuje: datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti včetně uvedení čísla jedacího označení soudu, který o omezení svéprávnosti rozhodl, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení omezení svéprávnosti. Zdroj: Ustanovení § 3 odst. 3 písm. i) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů.

Přenos informace o vydání voličského průkazu

Při rušení místní příslušnosti u agendy voličských průkazů je největší překážkou absence centrálního seznamu voličů. Vzhledem k tomu, že bez zavedení jednotného seznamu voličů by daný úřad musel o obdržení a vyřízení žádosti informovat domovský úřad, mohla by narůst byrokracie i chybovost při vyřizování žádostí. Vystává proto otázka, jak zajistit komunikaci mezi úřady a zároveň zachovat efektivitu celého procesu.

S ohledem na možné problémy spojené s oznamováním změn domovskému úřadu je také vhodné zvážit, zda by se poznámka o vydání voličského průkazu mohla zapsat do některého z informačních systémů veřejné správy. Úřad vyřizující žádost by z daného registru ověřil voliče, zapsal tam skutečnost o vydání voličského průkazu a předal by tuto informaci domovskému úřadu, jenž by daného voliče vyškrtl ze svého stálého seznamu voličů. V tomto případě by byla informace o stavu voličského průkazu dle potřeby dostupná k nahlédnutí jakémukoliv úřadu, který by vydání průkazu potřeboval zkontrolovat. Komunikace mezi úřady by se minimalizovala pouze na oznámení vydání voličského průkazu.

Druhou možností je, že by úřad daného voliče ověřil u domovského úřadu, který by zapsal poznámku do svého seznamu voličů. Domovský úřad by buď žádost vyřídil a zaslal voličský průkaz voliči poštou, nebo by pouze poskytl potřebné informace, zapsal poznámku o vydání průkazu a žádost by vyřídil úřad, na který se občan obrátil. Tento způsob však může vyžadovat intenzivnější komunikaci mezi úřady i opakovanou spolupráci při vyřizování žádosti.

Dalším způsobem je umožnit voliči vyřízení průkazu na jiném než domovském úřadu pouze osobně. Toto řešení by mohlo snížit administrativní náročnost celého procesu a případně také ulevit úřadům, u kterých by vzrostl zájem o vyřízení voličských průkazů. Pokud by totiž volič požádal o průkaz osobně, celý proces by proběhl okamžitě a úřad by nebyl zatěžován dodatečným zpracováním. Problém by však mohl nastat v situaci, kdy by úřad nemohl ověřit voliče u domovského úřadu například z důvodu pomalé komunikace. V tomto případě by bylo vhodné využívat k ověření voliče některý z informačních systémů veřejné správy.

Shrnutí

Centrální seznam voličů je v procesu rušení místní příslušnosti v agendě voličských průkazů zásadním prvkem, jelikož díky propojení stálých seznamu voličů poskytuje informace potřebné k vyřízení žádosti. Ostatní způsoby administrace voličských průkazů bez zavedení centrálního seznamu jsou proveditelné, avšak je potřeba vyřešit některé problematické body, zejména nastavení vhodného způsobu administrace voličských průkazů (ověření voliče, ověření oprávněnosti voliče k výkonu volebního práva a předání informace o vydání voličského průkazu domovskému úřadu).

Objevují se však i další problémy, a to možnost přehlcní některých obecních úřadů²⁸, potřeba legislativní změny stávajících volebních zákonů, nutnost úpravy lhůt pro vyřízení žádostí²⁹ a případné nejednotnosti ve způsobu vyřizování žádostí, respektive nutnost vytvoření a implementace nových metodických pokynů.

Nárůst počtu žádostí u některých úřadů lze řešit několika způsoby. Jedním z nich je úprava financování úkonů spojených s vyřízením žádosti tak, aby byly úřady schopné personálně pokrýt navýšený počet žádostí³⁰. Dalším řešením je umožnění podání žádosti bez ohledu na místní příslušnost pouze osobně. Mohly by být pevně stanovené lhůty, kdy by se volič mohl na úřad dostavit. Zaměstnanci úřadu by se na to mohli kapacitně připravit a vyřízení žádostí by proběhlo okamžitě bez následné administrativní zátěže. Je také možné zvážit zapojení kontaktních míst Czech POINT, u kterých se dle koncepce klientsky orientované státní správy³¹ do budoucna předpokládá rozšíření služeb pro občany. Czech POINT mají být místem pro komunikaci se státní správou bez ohledu na místní příslušnost v různých agendách.

---

²⁸ Také některé zastupitelské úřady se mohou kvůli zrušení místní příslušnosti potýkat s nárůstem počtu žádostí o voličský průkaz.

²⁹ Muselo by však dojít k posunutí počátečního data pro vydávání voličských průkazů ze současných 15 dní přede dnem voleb tak, aby se stihla uskutečnit kontrola duplicit.

³⁰ Možná řešení problémů spojených s nárůstem žádostí popisuje dokument „*Analýza současného stavu snižování regulatorní zátěže občanů a veřejné správy v České republice*“, strana 129.

³¹ Koncepce „*Klientsky orientovaná veřejná správa 2030. Koncepce rozvoje veřejné správy na období let 2021–2030*“, strana 23. Dokument je k dispozici online na internetových stránkách MV: <https://www.mvcr.cz/clanek/koncepce-klientsky-orientovana-verejna-sprava-2030.aspx>.

Dalším možným řešením je zavést online podávání žádostí přes Portál občana³², který slouží jako elektronický portál pro komunikaci občanů se státními institucemi. Portál občana umožňuje ověření voliče prostřednictvím datové schránky či státní identity³³ (NIA, BankID) a lze proto uvažovat o zapojení tohoto systému do procesu administrace voličských průkazů. Příkladem využití portálu v praxi je pražský magistrát, který ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 umožnil podávat žádost o voličský průkaz přes Portál Pražana³⁴ všem voličům nehledě na místní příslušnost.

Rovněž je třeba zvážit, zda stávající stav administrace voličských průkazů měnit v situaci, kdy je připraven nový zákon o správě voleb, jenž tuto oblast upravuje komplexněji. Nastalá změna v administraci voličských průkazů by mohla být pouze dočasná a následně nahrazena novou metodikou, což by ovšem mohlo zbytečně zatěžovat obecní úřady implementací nových pracovních postupů. S tím souvisí i nutný časový prostor pro aplikování důsledné metodické pomoci ze strany MV a dalších volebních orgánů. Na druhou stranu přijetí nového zákona vyžaduje čas a zrušení místní příslušnosti poskytuje voličům bezprostřední užitek a z hlediska funkčnosti úřadů je proveditelná.

---

³² Více informací o Portálu občana na internetových stránkách zde: <https://portal.gov.cz/caste-dotazy/portal-obcana>.

³³ Identitu občana lze ověřit několika způsoby například eObčankou, NIA ID či bankovní identitou. Více informací na internetových stránkách zde: <https://www.identitaobcana.cz/Home/Citizen>.

³⁴ Více informací zde: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/akce_a_kampane/volby_2021/volicisky_prukaz.html.

Závěr

Institut voličského průkazu voliči v příslušných volbách umožňuje odevzdat svůj hlas v jiném volebním okrsku. Ačkoliv o využívání voličských průkazů není vedena souhrnná statistika, ze sociologických výzkumů i z dat úřadů je zřejmé, že je voliči využívají. Pro voliče je tudíž voličský průkaz přínosem, avšak jeho administrativa by mohla být jednodušší. Přestože existuje několik možností, jak o voličský průkaz požádat, vázání místní příslušnosti může být pro některé občany značnou překážkou. Zejména s ohledem na zvyšující se mobilitu obyvatel je vhodné omezit možné administrativní překážky související s výkonem volebního práva tak, aby byl proces vyřizování voličského průkazu pro voliče co nejprívětivější. Zrušení místní příslušnosti by v tomto ohledu bylo pro voliče pozitivní změnou, jelikož by si sami mohli zvolit, na jakém úřadu podají žádost o voličský průkaz.

Z analýzy vyplývá, že rušení místní příslušnosti je v agendě voličských průkazů proveditelné. Nejvhodnějším způsobem je zrušení místní příslušnosti společně se zavedením centrálního seznamu voličů, který by sjednotil roztržité vedení stálých seznamů voličů ze strany obcí. To by v praxi znamenalo, že při vyřizování žádosti by daný úřad mohl nahlédnout do centrálního seznamu a ověřit si, zda již voliči nebyl voličský průkaz vydán u jiného úřadu. Právě ověření skutečnosti, zda voliči byl či nebyl vydán voličský průkaz, je klíčové pro zamezení případnému dvojímu hlasování. Nepropojenost jednotlivých seznamů voličů komplikuje zrušení místní příslušnosti³⁵. Z toho důvodu je nejvhodnější zavést nejprve jednotný online systém, který by umožnil nejen zrušení místní příslušnosti, ale také zvýšil efektivitu práce úřadů a značně snížil administrativní náročnost vyřízení žádostí.

Existují však i další možnosti, jak upravit administraci voličských průkazů při zrušení místní příslušnosti a to i bez zavedení centrálního seznamu voličů. Je nicméně nutné zajistit zejména ověření voliče (totožnost voliče a oprávněnost k hlasování) a také přenos informace o vydání voličského průkazu domovskému

---

³⁵ Na problematiku rušení místní příslušnosti v agendách, ve kterých není zaveden centrální elektronický systém (např. matriky) upozorňuje dokument „*Analytický podklad pro zhodnocení možností rušení místní příslušnosti*“. Více zde: <https://www.mvcr.cz/soubor/analyticky-podklad-pro-zhodnoceni-moznosti-ruseni-mistni-prislusnosti.aspx>.

obecnímu úřadu. Tyto úkony lze vyřídit komunikací mezi úřady či získáním dat z informačních systémů veřejné správy. S tímto jsou však spojeny problémy, jakými jsou možný nárůst byrokracie při vyřizování žádostí, riziko větší chybovosti, potřeba implementace nových pracovních postupů a nutnost časového prostoru pro důkladnou metodickou pomoc.

Při zrušení místní příslušnosti je tudíž nutné zohlednit mnoho faktorů, které se změnou souvisejí. Obecně lze ale shrnout, že z pohledu úřadů to lze administrativně provést i bez existence centrálního seznamu voličů. Nicméně vytvoření centrálního seznamu voličů se legislativně a technicky jeví jako nejvhodnější řešení pro zajištění efektivní administrace vyřizování voličských průkazů.